Kulturutskottets betänkande 1978/79:3

med anledning av motion om en Linnéstiftelse, m. m.

Motionen

I motionen 1977/78:1530, vars behandling på förslag av kulturutskottet i betänkandet 1977/78:28 uppskjutits till riksmötet 1978/79, har Carl-Wilhelm Lothigius m. fl. (m, s, c, fp) yrkat att riksdagen hos regeringen anhåller om att regeringen snarast anslår medel till räddningen av Hammarby samt att regeringen medverkar till en Linnéstiftelse för den långsiktiga vården av Linnéminnena.

De Linnéanska minnesmärken som behandlas i motionen är Linnéträdgården och Carl von Linnés hus i Uppsala samt Linnés lantställe Hammarby.

Motionärerna framhåller att dessa miljöer är unika i sitt slag i vårt land och av stort internationellt intresse. I motionen understryks den insats Svenska Linnésällskapet, som grundades 1917, gjort för vården och bevarandet av de Linnéanska minnesmärkena. Motionärerna konstaterar emellertid att Linnésällskapet inte längre kan fullgöra sina ekonomiska åtaganden för Linnéträdgården. Vidare anförs bl. a. att åtgärder för restaurering av Hammarby snarast måste komma till stånd.

En lämplig åtgärd skulle enligt motionen vara att staten, Uppsala universitet, Uppsala kommun och Svenska Linnésällskapet bildar en stiftelse med uppgift att svara för den långsiktiga vården av Linnéminnena.

Förslag av universitetskanslersämbetet

Kungl. Maj:t gav år 1971 förutvarande universitetskanslersämbetet (UKÄ) i uppdrag att överväga den framtida inriktningen av verksamheten vid de botaniska trädgårdarna vid universiteten i Uppsala och Lund. Senare utvidgades uppdraget till att omfatta även Linnéträdgården i Uppsala och Linnés Hammarby. Hösten 1976 överlämnade UKÄ sitt förslag med anledning av uppdraget. I fråga om minnesmärkena i Uppsala föreslog UKÄ att de skulle knytas till universitetet som en samlad enhet. Eftersom statens kostnader för trädgårdarna är högre än vad som kan anses vara motiverat utifrån forskningens och högskoleutbildningens behov föreslog UKÄ en delad finansiering av verksamheten. UKÄ ansåg därför att regeringen borde uppdra åt statens förhandlingsnämnd att träffa avtal i frågan med berörda primärkommuner.

Tidigare riksdagsbehandling angående vården av Linnéanska minnesmärken i Uppsala

Utbildningsministern besvarade den 2 februari 1978 en av Hans Alsén (s) ställd fråga angående åtgärder för att på kort och lång sikt skapa tillfredsställande förhållanden vid de Linnéanska minnesmärkena i Uppsala. Därvid förklarade statsrådet att dåvarande universitetskanslersämbetets förslag bereddes inom regeringskansliet och att slutlig ställning således inte tagits till detsamma. Statsrådet försäkrade att han arbetade för en tillfredsställande långsiktig lösning av förvaltningsfrågorna och att man från departementets sida snabbt skulle ta itu med problemen.

Utskottet

Det är enligt utskottets mening uppenbart att åtgärder skyndsamt måste vidtas i syfte att säkerställa vård och bevarande av Linnéminnena i Uppsala. Därvid är det väsentligt att man kommer fram till en lämplig organisatorisk lösning när det gäller förvaltningen av dessa minnesmärken. Förutsättningar måste också skapas för att komma till rätta med de ekonomiska problemen så att vård och underhåll inte blir eftersatta. Utskottet vill framför allt betona att möjligheter bör finnas för allmänheten att ta del av samlingarna och de unika miljöer Linnéminnena representerar.

Som redan nämnts har förutvarande universitetskanslersämbetet föreslagit att Linnéträdgården och Linnés Hammarby knyts till universitetet i Uppsala. I detta sammanhang bör nämnas att de nya formerna för högskoleenheternas ledning som regleras i högskoleförordningen (SFS 1977:263) öppnar möjligheter för en lösning av förvaltningsfrågan i de fall man önskar knyta intressenter utanför högskolan till viss verksamhet vid högskoleenhet. Utskottet finner för sin del en sådan lösning värd att närmare övervägas.

Utbildningsministern har, som framgår av det föregående, givit uttryck för en positiv inställning till en långsiktig lösning av de problem som tas upp i motionen 1977/78:1530. Utskottet har inhämtat att man från utbildningsdepartementets sida tagit kontakt med bl. a. statens förhandlingsnämnd rörande organisationsfrågan m. m. Det är enligt utskottets uppfattning angeläget att åtgärder snarast vidtas för att lösa huvudmannaskaps- och ansvarsfrågor. Vad utskottet anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet hemställer

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet med anledning av motionen 1977/78:1530 anfört om åtgärder i syfte att lösa frågan om vård och underhåll av Linnéminnena i Uppsala.

Stockholm den 10 oktober 1978

På kulturutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Per Olof Sundman (c), Tore Nilsson (m), Ingemar Leander (s), Olle Eriksson (c), Åke Green (s), Tyra Johansson (s), Karl-Eric Norrby (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Kerstin Göthberg (c), Catarina Rönnung (s), Gunnar Richardson (fp), Lars Ahlmark (m) och Börje Stensson (fp).

GOTAB 58557 Stockholm 1978